

BRUSSELAAR ALAIN ESCADA LEIDT ULTRAKATHOLIEK VERZET TEGEN

Kruisvaarder met een

De Brusselaar Alain Escada is het boegbeeld van het ultrakatholieke verzet tegen de 'christenhaat' in het theater van Romeo Castellucci, morgen te zien in Antwerpen. We praatten over Escadas strategie, zijn netwerk en zijn voorbeelden.

Alain Escada: geworteld in de fascistische traditie. © IP3 PRESS/MAXPPP

THEATER VAN ROMEO CASTELLUCCI

bruin verleden

CHLOE ANDRIES

BRUSSEL | Als we Alain Escada ontmoeten, is hij zijn medestanders aan het mobiliseren voor het zoveelste protest tegen het theaterstuk *On the concept of the face – Regarding the Son of God* van Romeo Castellucci, dat vanaf morgen ook in Antwerpen te zien is. Achter zijn piepkleine Brusselse boekhandeltje, tussen stoffige stapels tweedehandsboeken, krijgt hij vleugels. De telefoon rinkelt regelmatig. De details van zijn volgende mediastunt worden afgesproken.

Het is al de vijftiende actie in een paar maanden tijd die hij regelt. Hij droomt hardop over de komst van de 'katholieke herfst', zoals hij de beweging heeft gedoopt. Want deze boekhandelaar uit Schaarbeek van 41 is ook het boegbeeld van de nieuwe kruistocht van traditionalistische christenen, de groepering die in 1988 werd geëxcommuniceerd omdat ze het modernisme in de kerk afwees.

Het is een strijd van het genootschap Civitas, waarvan hij secretaris-generaal is. Het vecht voor 'het herstel van de sociale heerschappij van Christus Koning'. Sinds maanden voert de lobbygroep in alle uithoeken van Frankrijk actie tegen de theaterstukken van Romeo Castellucci of Rodrigo Garcia, omdat hij die 'christianofoob' en 'godslasterlijk' vindt (zie kader).

Op 29 oktober, in Parijs, greep Alain Escada zelf naar de microfoon, aangemoedigd door de kren van 1.500 betogers, om de 'kruipende christenhaat' van de Franse maatschappij te hekelen. De media waren talrijk aanwezig. De 'katholieke herfst' waar Alain Escada van droomt, is misschien nog verre van werkelijkheid (naar de betogingen kwamen honderd tot een kleine tweeduizend actievoerders), maar zijn bliksemacties hebben wel de deur geopend bij de media, waar hij zich nu probeert te profileren als 'respectabel katholiek'.

'Fascistische connecties'

Tijdens ons interview en in zijn verklaringen benadrukt Escada uitsluitend dat hij geen enkel politiek doel dient en dat het 'uitgesloten' is dat zijn beweging 'hand- en spandiensten' bewijst voor een politieke partij. Nochtans is Escada, die in 1970 werd geboren, geen groentje in de wereld van de conservatieve lobbying, en al helemaal niet in de extremistische politiek. Al op zijn zestiende levert hij zijn eerste politieke gevechten in de rangen van pro-Belgisch uiterst rechts. Teleurgesteld sluit hij zich al snel aan bij het Front National de Belgique (FNB), een splintergroep van het Front National, waarvan hij medio jaren 1990 de woordvoerder wordt. Daarna zoekt hij toenadering bij het Belgische (maar ook Franse) FN en komt hij

Civitas protesteert bij zowat elke opvoering van Castellucci's stuk. © AFP

Hij ontmoet parlementsleden, betoogt tegen het ouderschap voor homo's, tegen de 'sluipende islamisering van Europa' en stelt zwarte lijsten op van bedrijven die antichristelijk zijn

bij de verkiezingen van 1999 op bij de lijst Zut, voor hij zijn kiezers toch weer oproept om voor het Front te stemmen.

Aan religieus-politieke kant positioneert de aanhanger van het antimodernistische Priesterbroederschap Sint-Pius X zich in de Europese lobbying. Hij wordt in 1991 voorzitter van Belgique et Chrétienté, dat hij afschildert als 'een vzw waarvan de statuten ons toelaten om elke fysieke of rechtspersoon te vervolgen wegens een racistische, antichristelijke of anti-Belgische handeling'. Hij ontmoet parlementsleden, betoogt tegen het ouderschap voor homo's, tegen wat hij de 'sluipende islamisering van Europa' noemt, stelt zwarte lijsten op van bedrijven die volgens hem antichriste-

lijk zijn. Op de lijst: Dexia, Fortis, Benetton en Renault.

Escada schrijft ook. Hij richt het fascistoïde magazine *Polémique-info* op en is er lang de leider van. Het verschijnt tussen 1995 en 2002; hij publiceert onder meer hommages aan generaal Pinochet en een voormalig Waals SS-lid. Hij werft ook zijn vriend Hervé Van Laethem aan, wiens extremistische groepje België en het christendom met harde hand verdedigt tijdens zijn manifestaties. In 2007 besluit de Brusselse rechtbank dat de klacht van de vereniging Résistances.be gegrond is en bestempelt ze Belgique et Chrétienté als 'neonazistisch' en 'een fascistennest'. In haar oordeel schrijft de rechtbank ook dat er 'binnen het tijd-

Bidden tegen 'godslasterlijk theater'

Ultrakatholieke groeperingen blijven de voorstelling *On the concept of the face* van de Italiaanse regisseur Romeo Castellucci met protest begeleiden. Ze vinden de voorstelling 'godslasterlijk'.

In het stuk verschoont een zoon zijn incontinent vader keer op keer. Op de achtergrond is een reusachtig doek van Christus te zien. De scène die protest opwekt, is die van kinderen die stenen naar het doek gooien. Onze recensent (*DS*, 1 december 2011) vond dat de voorstelling 'een dunne grens bewandelt tussen godsvrees en godslastering'.

Eerder demonstreerden ultrakatholieken voor theaterhuizen in Parijs, Rennes, Toulouse en Villeneuve d'Ascq. In Parijs onderbraken ze de voorstelling. Op 19 januari riep ook het Vaticaan op om 'stevig en gepast' te reageren tegen deze productie.

Van 1 tot 5 februari komt de voorstelling naar de Singel in Antwerpen. Via websites wordt opgeroepen om brieven te schrijven naar de minister van Cultuur, naar de Singel en naar de mediasponsors (onder andere deze krant). De voorbije weken circuleerden er kettingsmails om deel te nemen aan een 'gebedswake voor eerherstel'.

Op websites en via persberichten namen onder andere de Katholieke Actie Vlaanderen en Priesterbroederschap St Pius X het voortouw. Ze vinden de voorstelling een 'walgelijk stukje christenfobie en christenhaat'. (gse)

schrift *Polémique-info* ontegensprekelijk fascistische connecties bestaan, in de letterlijkste zin van het woord'.

In zijn nieuwe functie als secretaris-generaal van Civitas (een genootschap dat de 'Cité Catholique' nieuw leven wil inblazen, een verwijzing naar de beweging die de nationaal-katholieke Jean Ousset in 1946 oprichtte) geeft Alain Escada toe dat hij 'teleurgesteld is door de politieke partijen'. Elke keer dat het woord 'politiek' valt, steigert hij of weigert hij positie in te nemen. Wat vindt hij, bijvoorbeeld, van de extremistische partijtjes die de laatste maanden in Frankrijk zijn komen opdagen bij zijn acties? 'Wie de waarden deelt waar wij voor staan en mee wil doen met onze

acties, kan dat doen. Op voorwaarde dat geen enkele politieke beweging ervan profiteert om haar pamfletten uit te delen of reclame te maken.'

Netwerken

En hoe zit het met zijn overtuigingen? Is hij nog steeds een fan van generaal Pinochet? Wat denkt hij over de ontkenning van de Shoah door sommige van zijn volgelingen? 'Generaal Pinochet heeft een anticommunistisch verzet gevoerd dat respect inboezemt. En wat de Shoah betreft: ik zie niet in waarom ik zou tussenkomen in debatten tussen historici (*sic*).'

Toch geeft Escada toe dat het netwerk dat hij over de jaren heeft opgebouwd nu 'nuttig' is voor zijn 'nieuwe' actie. In de praktijk is zijn actienetwerk zeer goed ingereken. Hij organiseert verschillende keren per jaar vormingsweekends voor jongeren over de sociale doctrine van de kerk, maar waar de deelnemers ook leren hoe ze de media, politici en bedrijven kunnen inschakelen in hun marketing- of reclamecampagnes. Het is een kweekvijver van nieuwe actievoerders, die worden ontvangen in de gebouwen van de Priesterbroederschap Sint-Pius X. Voor de lobbying stellen ze zwarte lijsten op van verkozen politici, en brieven over allerhande politieke onderwerpen. Escada gaat er prat op dat hij ontmoetingen heeft verkregen met verkozenen van de centrumrechtse UMP en zelfs van de Franse PS.

Hij gebruikt daarbij ook nieuwe technologieën. Voor elke campagne zijn er videoclips die hij online verspreidt en die langs het traditionalistische netwerk verder worden verstuurd.

De politicoloog Pascal Delwit van de ULB herinnert eraan dat de traditionalistische en extreemrechtse groeperingen klein zijn en versnipperd. Maar 'er is een nieuw soort actievoerder dat buiten de schoot van de groeperingen werkt, zoals het ook aan de linkerzijde gebeurt. Die groepen hebben begrepen hoe ze de media kunnen inschakelen door acties die een snaar raken, ze investeren in nieuwe technologieën en sociale media.'

De beweging van Alain Escada en consorten krijgt misschien te veel media-aandacht in verhouding tot haar werkelijke invloed, maar hij slaagt er wel in muren te slopen. In sommige van zijn betogingen staan katholieke gelovigen naast zijn aanhangers en kan hij rekenen op steun van Franse bisschoppen. Daarin ziet Alain Escada 'een teken van bewustwording in christelijke milieus en een spontane reactie tegen de banalisering van de christianofobie.'

Op 1, 2, 3, 4 en 5 februari is 'On the concept of the face' te zien in de Singel in Antwerpen. Ook daar wordt protest aangekondigd.